Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioidenhallitusten edustajien päätöslauselma, annettu 21 päivänä marraskuuta 2008 — "Elinikäisen ohjauksen parempi sisällyttäminen elinikäisen oppimisen strategioihin"

(2008/C 319/02)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, JOTKA

KATSOVAT SEURAAVAA:

1. Kaupan lisääntyvä globaalistuminen ja työelämän jatkuminen pidempään edellyttävät entistä enemmän yksilöjen taitojen mukauttamista, jotta voitaisiin varautua paremmin ennakoimattomiin tai tarpeellisiin muutoksiin ja pystyttäisiin näin varmistamaan työura.

2. Euroopan unionin laajentuminen on lisännyt liikkuvuusmahdollisuuksia koulutuksessa ja työmarkkinoilla luoden näin tarpeen valmistaa unionin kansalaisia kehittämään oppimis- ja uraväyliään laajemmassa maantieteellisessä yhteydessä.

3. Kansalaisten elämälle on tunnusomaista siirtymävaiheiden lisääntyminen, kuten siirtyminen koulusta ammattikoulutukseen, korkeakoulutukseen tai työelämään taikka työelämästä työttömyyteen, jatkokoulutukseen tai työmarkkinoilta poistumiseen. Ohjauksella on ratkaiseva merkitys, kun joudutaan tekemään elämän varrella tärkeitä päätöksiä. Se voi siten lisätä valmiuksia hallita turvallisemmin omaa urakehitystä nykypäivän työmarkkinoilla ja saavuttaa parempi tasapaino yksityiselämän ja työelämän välillä.

4. Työmarkkinoilla vallitsee epätasapaino pysyvän työttömyyden ja joidenkin alojen työvoiman saannin vaikeuksien välillä, ja ohjaus on keino vastata tehokkaammin työmarkkinoiden tarpeisiin.

5. Sosiaalinen osallisuus ja yhtäläiset mahdollisuudet ovat edelleen koulutus- ja työllisyyspolitiikan merkittäviä haasteita,

VAHVISTAVAT:

ohjauksen jatkuvasti prosessiksi, joka auttaa kansalaisia iästä riippumatta ja koko elämän ajan määrittämään voimavaransa, taitonsa ja mielenkiintonsa kohteet, tekemään koulutusta ja työtä koskevia päätöksiä ja hallitsemaan henkilökohtaista elämänuraa koulutuksessa, työssä ja muissa yhteyksissä, joissa on mahdollista hankkia ja/tai käyttää näitä voimavaroja ja taitoja. Ohjaus käsittää yksilöllisiä tai ryhmässä toteutettavia toimia, jotka koskevat tiedottamista, neuvontaa, taitojen arviointia, tukea sekä päätöksenteossa ja uranhallinnassa tarvittavien valmiuksien opettamista.

PALAUTTAVAT MIELEEN SEURAAVAA:

1. Neuvoston 28. toukokuuta 2004 antamassa päätöslauselmassa ([1]), joka koskee politiikkojen, järjestelmien ja käytäntöjen tehostamista elinaikaisen ohjauksen alalla Euroopassa, määritellään kaikkien Euroopan unionin kansalaisten elinikäistä ohjausta koskevien politiikkojen tavoitteet.

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston 18. joulukuuta 2006 antamassa suosituksessa elinikäisen oppimisen avaintaidoista ([2]) korostetaan eri avaintaitoihin viitaten, että valmius etsiä koulutustarjontaa ja saatavilla olevaa ohjausta ja apua on olennaista itsensä toteuttamisen, ammatillisen kehityksen ja sosiaalisen integraation kannalta.

3. Neuvoston 15. marraskuuta 2007 antamassa päätöslausemassa uusista taidoista uusia työpaikkoja varten ([3]) jäsenvaltioita ja komissiota kehotetaan valmistamaan työntekijöitä tietoyhteiskunnan uusiin työpaikkoihin antamalla heille ammatinvalinnan ohjausta, jossa työnhakijoita autetaan määrittämään taidot, joita tarvitaan uusiin työpaikkoihin pääsemiseksi aloilla, joilla on osaamisvajetta.

4. Työohjelman "Tietoa, luovuutta ja innovointia elinikäisen oppimisen ansiosta" täytäntöönpanon edistymistä koskevassa neuvoston ja komission yhteisessä vuoden 2008 väliraportissa ([4]) muistutetaan, että "erityistä huomiota on kiinnitettävä myös elinikäiseen ohjaukseen".

5. Neuvoston 25. toukokuuta 2007 antamat päätelmät Lissabonissa asetettujen koulutusalan tavoitteiden edistymisen seurantaan tarkoitettujen indikaattoreiden ja viitearvojen yhdenmukaisesta luettelosta ([5]) ovat merkittävä väline, jonka avulla voidaan arvioida Lissabonin strategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista ja siten seurata jäsenvaltioiden edistymistä ohjauksen alalla elinikäisen oppimisen strategioissaan.

6. Euroopan parlamentin ja neuvoston 23. huhtikuuta 2008 antamassa suosituksessa eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi ([6]) vahvistetaan yhteinen viitekehys, jonka avulla voidaan tarkastella vastaavuuksia eri tutkintojärjestelmien ja niiden tasojen välillä. Tämä helpottaa aktiiviväestön liikkuvuutta ja edistää ohjauksen sisällyttämistä jäsenvaltioiden koulutus- ja työllisyyspolitiikkoihin ja -käytäntöihin.

([1]) Asiak. 9286/04.
([2]) EUVL L 394, 30.12.2006, s. 10.
([3]) EUVL C 290, 4.12.2007, s. 1.
([4]) Asiak. 5723/08.
([5]) EUVL C 311, 21.12.2007, s. 13.
([6]) EUVL C 111, 6.5.2008, s. 1.

7. Neuvoston 22. toukokuuta 2008 aikuiskoulutuksesta antamissa päätelmissä [1] muistutetaan aikuiskoulutuksen vahvistamisen hyödyistä talouden, yhteiskunnan ja yksilön kannalta ja painotetaan, että viranomaisten tehtävänä on luoda laadukkaat tiedotus- ja ohjausjärjestelmät, jotka perustuvat yksilölliseen lähestymistapaan henkilöiden aktiivisuuden ja itsenäisyyden lisäämiseksi tasapuolisesti koulutuksen alalla.

TOTEAVAT SEURAAVAA:

1. Viimeaikaisissa arviointiraporteissa, esimerkiksi Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) vuonna 2008 tekemässä raportissa vuoden 2004 päätöslauselman täytäntöönpanosta, korostetaan, että vaikka edistystä on tapahtunut, on vielä ponnisteltava ohjauspalvelujen laadun parantamiseksi, kansalaisten toiveiden ja tarpeiden mukaisen ohjauksen tasapuolisemman saannin varmistamiseksi ja olemassa olevien ohjauspalvelujen koordinoimiseksi ja niiden välisten kumppanuuksien luomiseksi.
2. Jäsenvaltiot perustivat vuonna 2007 elinikäistä ohjausta koskevien politiikkojen verkoston (ELGPN — European Lifelong Guidance Policy Network), johon kuuluu edustajia jokaisesta siihen osallistuvasta jäsenvaltiosta ja joka lisää jäsenvaltioiden mahdollisuuksia oppia toisiltaan ja tehdä yhteistyötä politiikkojen, järjestelmien ja käytäntöjen kehittämiseksi elinikäisen ohjauksen alalla.
3. On vahvistettava ensisijaiset tavoitteet, joilla pyritään aktiivisen ohjauspolitiikan täytäntöönpanoon elinikäistä koulutusta koskevien strategioiden yhteydessä. On toteuttava nämä tavoitteet ja hyödynnettävä eurooppalaisia keinoja ja välineitä.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA:

— vahvistamaan elinikäisen ohjauksen osuutta kansallisten elinikäistä oppimista koskevien strategioiden yhteydessä Lissabonin strategian ja eurooppalaisen koulutusalan yhteistyöstrategian mukaisesti,
— tarvittaessa toteuttamaan selvityksiä ohjauspolitiikoista ja -käytännöistä kansallisella tasolla,
— soveltamaan seuraavia, liitteenä olevissa "Toimintalinjoissa" määriteltyjä ohjaavia periaatteita kansallisen tilanteen ja lainsäädännön mukaan, tavoitteena kansalaisten tukeminen siirtymävaiheissa koko elämän ajan seuraavasti:
  1. edistetään elinikäisten uranhallintataitojen hankkimista;
  2. helpotetaan kaikkien kansalaisten mahdollisuuksia saada ohjauspalveluja;
  3. kehitetään ohjauspalvelujen laadunvarmistusta;
  4. rohkaistaan eri toimijoiden välistä koordinointia ja yhteistyötä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla,
— hyödyntämään elinikäisen oppimisen toimintaohjelman ja Euroopan rakennerahastojen tarjoamia mahdollisuuksia jäsenvaltioiden painopisteiden mukaisesti.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA:

1. vahvistamaan elinikäistä ohjausta koskevaa eurooppalaista yhteistyötä, erityisesti ELGPN-verkoston avulla, elinikäisen oppimisen toimintaohjelman tuella ja yhteistyössä Cedefopin kanssa.

   Tässä yhteydessä olisi:

   — helpotettava jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa, joka koskee niiden politiikkoja ja käytäntöjä ja niistä tehtyjä arviointeja, jotta ne saisivat virikkeitä toistensa onnistuneista toimista,
   — seurattava tämän päätöslauselman neljän toimintalinjan kansallisen ja Euroopan tason toteutusta käyttäen kyselyjä, tutkimuksia, raportteja ja vertaisoppimista sekä myös tapaustutkimuksia ja konferensseja Euroopan tasolla,
   — edistettävä elinikäisen ohjauksen johdonmukaisuutta ja niveltämistä Euroopan eri politiikan aloihin, erityisesti työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden aloihin,
   — tarkasteltava, olisiko laadittava suuremmassa määrin konkreettisiin tosiasioihin perustuva ohjauspolitiikka Euroopan tasolla,
2. antamaan kansalaisille ja ohjausalan toimijoille luotettavia tietolähteitä, jotka kattavat jäsenvaltioiden kaikki koulutusjärjestelmät ja ohjauspalvelut, käyttäen tässä erityisesti Euroguidance-verkkoa,
3. tukemaan elinikäisen ohjauksen kehittämistä kolmansissa maissa tämän päätöslauselman neljän toimintalinjan mukaisesti, erityisesti Euroopan koulutussäätiön avulla.

---

[1] EUVL C 140, 6.6.2008, s. 10.

LIITE

TOIMINTALINJAT

TOIMINTALINJA 1: EDISTETÄÄN ELINIKÄISTEN URANHALLINTATAITOJEN HANKKIMISTA

Uranhallintataidoilla on ratkaiseva merkitys, koska ne antavat kansalaisille taidot toimia aktiivisesti oppimis- ja koulutusväylien muotoilemisessa, ammattiin sijoittautumisessa ja ammattiuran luomisessa. Nämä valmiudet, joita olisi pidettävä yllä koko elämän ajan, perustuvat avaintaidoille, erityisesti "oppimaan oppimisen" taidolle, sosiaalisille ja kansalaistaidoille — mukaan lukien kulttuurienväliset taidot — sekä aloitekyvylle ja yrittäjyydelle. Uranhallintataidot käsittävät erityisesti siirtymävaiheissa seuraavat seikat:

— tutustuminen liiketoimintaympäristöön, yrityksiin ja ammatteihin,

— kyky itsearviointiin, itsetuntemus ja kyky kuvata virallisessa, epävirallisessa ja arkioppimisessa hankittua osaamista,

— koulutus- ja pätevöintijärjestelmien tuntemus.

Edistyäkseen tällä toimintalinjalla jäsenvaltioiden olisi tilanteensa mukaisesti harkittava seuraavaa:

— sisällytetään yleissivistävän, ammatillisen ja korkeakoulutuksen opetusohjelmiin opetus- ja oppimistoimia, joiden tavoitteena on uranhallintataitojen kehittäminen,

— valmistetaan opettajia ja kouluttajia kyseisten toimien toteuttamiseen ja tuetaan heitä tässä tehtävässä,

— rohkaistaan vanhempien osallistumista ohjausta koskevin kysymyksiin,

— lisätään kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja työmarkkinaosapuolten osallistumista tällä alalla,

— helpotetaan sellaisten tietojen saatavuutta, jotka koskevat koulutusmahdollisuuksia, niiden yhteyksiä ammatteihin ja taitojen arvioituja tarpeita tietyllä alueella,

— kehitetään uranhallintataitoja aikuiskoulutusohjelmissa,

— sisällytetään ohjaus koulujen, ammatillista koulutusta tarjoavien ja korkeakoulujen tavoitteisiin. Ammattiin sijoittuminen ja työmarkkinoiden toimivuus paikallisella, kansallisella ja Euroopan tasolla olisi myös otettava huomioon.

TOIMINTALINJA 2: HELPOTETAAN KAIKKIEN KANSALAISTEN MAHDOLLISUUKSIA SAADA OHJAUSPALVELUJA

Ohjauspalvelujen olisi yleishyödyllisinä palveluina oltava kaikkien kansalaisten ulottuvilla riippumatta heidän tietotasostaan ja alkuperäisistä valmiuksistaan ja lisäksi helposti ymmärrettäviä ja asianmukaisia. Erityisesti olisi pyrittävä parantamaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ryhmien ja erityistarpeita omaavien henkilöiden mahdollisuuksia saada ohjauspalveluja.

Edistyäkseen tällä toimintalinjalla jäsenvaltioiden olisi tilanteensa mukaisesti harkittava seuraavaa:

— edistetään aktiivisesti ohjauspalvelujen käyttöä yleisön keskuudessa varmistaen niiden näkyvyys kaikin tiedotuksen ja viestinnän keinoin,

— tarjotaan selkeä valikoima helposti saatavia palveluja kansalaisten toiveiden ja tarpeiden arvioinnin pohjalta ottaen huomioon heidän asuin- ja työympäristönsä,

— annetaan kansalaisille tukea heidän virallisessa, epävirallisessa ja arkioppimisessa hankkimansa osaamisen validoimiseksi ja tunnustamiseksi työmarkkinoilla, jotta he voisivat varmistaa urakehityksensä ja säilyttää työllistettävyytensä erityisesti uran jälkipuoliskolla,

— edistetään vapaata pääsyä tietolähteisiin, tukea tietojen etsimisessä, henkilökohtaista neuvontaa ja viranomaispalveluja.

TOIMINTALINJA 3: KEHITETÄÄN OHJAUSPALVELUJEN LAADUNVARMISTUSTA

Jäsenvaltioiden yhteisenä tavoitteena on laadukkaiden ohjauspalvelujen kehittäminen.

Edistyäkseen tällä toimintalinjalla jäsenvaltioiden olisi tilanteensa mukaisesti harkittava seuraavaa:

— parannetaan laatua ja varmistetaan urakehitystä koskevien tietojen ja neuvojen puolueettomuus ottaen huomioon käyttäjien odotukset ja työmarkkinoiden realiteetit,

— varmistetaan, että esitetyt tiedot sekä annetut neuvot ja tukitoimet on mukautettu kohdeyleisöön,

— kehitetään työpaikkoihin ja taitoihin liittyvää tulevaisuudentutkimusta käyttäen apuna kansallisia voimavaroja ja Euroopan unionin käytössä olevia yhteisiä välineitä, erityisesti Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskusta (Cedefobia),

— tiedotetaan koulutustarjonnasta ja työmarkkinoiden toiminnasta alueellisesti,

— parannetaan, myös perus- ja jatkokoulutuksen avulla, ohjaushenkilöstön ammatillista pätevyyttä ja edistetään heidän taitojaan erityisesti tietojen, neuvonnan ja tuen antamisen osalta, jotta kansalaisten ja poliittisten päättäjien tarpeisiin ja odotuksiin voitaisiin vastata paremmin,

— mitataan ohjauksen tehokkuutta, tarvittaessa keräämällä luotettavia tietoja käyttäjien käsityksistä palveluista ja hyödyistä, joita he niistä saavat keskipitkällä aikavälillä,

— laaditaan ohjauspalveluille laatuvaatimukset, joissa määritellään niiden tarjonta ja jotka koskevat sekä tavoitteita ja tuloksia käyttäjän kannalta että menetelmiä ja prosesseja.

TOIMINTALINJA 4: ROHKAISTAAN ERI TOIMIJOIDEN VÄLISTÄ KOORDINOINTIA JA YHTEISTYÖTÄ KANSALLISELLA, ALUEELLISELLA JA PAIKALLISELLA TASOLLA

Ohjaus palvelee eri väestöryhmiä: oppilaita, korkeakouluopintoja aloittavia, työnhakijoita, ammattikoulutuksessa olevia ja työelämässä olevia, mikä johtaa eriytyneisiin järjestelmiin. Eri alojen välillä olisi oltava parempi täydentävyys ja koordinointi, ja kansallisten ja alueellisten viranomaisten, yritysten, asianomaisten elinten, työmarkkinaosapuolten ja alueellisten yhteisöjen olisi tehtävä yhteistyötä kaikille ohjausta etsiville avoimien vastaanottoverkostojen tehostamiseksi.

Edistyäkseen tällä toimintalinjalla jäsenvaltioiden olisi tilanteensa mukaisesti harkittava seuraavaa:

— kehitetään elinikäisen ohjauksen tärkeimpien toimijoiden välisiä tehokkaita pitkän aikavälin kansallisia ja alueellisia koordinointi- ja yhteistyöjärjestelyjä,

— edistetään tätä koordinointia ja yhteistyötä kehittämällä kansallisten elinikäistä oppimista ja työmarkkinoita koskevien strategioiden yhteyteen ohjausta koskeva ulottuvuus kunkin jäsenvaltion omien järjestelmien mukaisesti,

— tuetaan kumppanuuspolitiikkaa ja elinikäistä ohjausta koskevien palvelujen paikallista verkottamista, myös yhdistämällä palvelut, jos se osoittautuu tehokkaaksi, jotta yksinkertaistetaan käyttäjien pääsyä palveluihin,

— kehitetään yhteistä kulttuuria, myös laadunvarmistuksen avulla, eri yksikköjen kesken, jotka ovat toimivaltaisia paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla.